

OP Výzkum a vývoj pro inovace

Prioritní osa	3 – Komericializace a popularizace VaV
Oblast podpory	3.2 – Propagace a informovanost o výsledcích VaV
Číslo výzvy	4.3 – Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven

Chemické elektronické informační zdroje pro výzkum a vývoj

Tisková zpráva č. 1

Dne 1. 12. 2012 zahájila Univerzita Pardubice realizaci projektu, který zajistí pro léta 2013 až 2017 základní informační infrastrukturu pro výzkum a vývoj v oblasti chemie, chemického inženýrství a příbuzných oborů.

Dostupnost vědeckých informačních zdrojů je jedním ze základních předpokladů produkce kvalitních výsledků výzkumnými institucemi. Pokrytí informačních potřeb pro oblast vědy, výzkumu a inovací v České republice, ale není v současné době řešeno systémovým způsobem, který by zajistil dlouhodobou dostupnost kvalitních vědeckých informačních zdrojů. Hlavním cílem projektu proto je zajistit pomocí dlouhodobých licenčních smluv informační pokrytí zásadními zdroji v těchto prioritách aplikovaného výzkumu: molekulární biologie a biotechnologie, materiály, energetické zdroje a chemické inženýrství s důrazem na udržitelný rozvoj. Partnerem projektu je sedm regionálních univerzit: Masarykova univerzita, Univerzita Palackého v Olomouci, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Vysoké učení technické v Brně, Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Z prostředků projektu budou uhrazeny náklady na pětileté licenční smlouvy na tři zásadní informační zdroje.

Prvním z nich je bibliografická a faktografická databáze Chemical Abstracts, jejímž producentem je Americká chemická společnost. Chemical Abstracts zpracovávají celosvětovou produkci v oblasti chemického výzkumu již od roku 1907. Dnes tato báze dat obsahuje více než 60 miliónů chemických sloučenin. Databáze ale neobsahuje pouze chemické sloučeniny v klasickém slova smyslu, v posledních dvaceti letech jsou systematicky zpracovávány i tzv. biomolekuly (biomakromolekuly), a proto představuje zcela nezastupitelný zdroj také pro oblast molekulární biologie. V současné době obsahuje již více než 80 mil. těchto biomolekul. S přihlédnutím k faktu, že databáze kromě světového soupisu sloučenin obsahuje i bibliograficky zpracovanou téměř veškerou chemicky orientovanou primární literaturu, lze konstatovat, že báze dat Chemical Abstracts zpřístupněná online na internetu programem SciFinder představuje vstupní bránu do celého světa vědeckých informací z oblasti chemie, biochemie, molekulární biologie, materiálového inženýrství a velké řady aplikovaných oblastí a jako taková je nenahraditelná.

Druhým zdrojem je strukturní a reakční databáze organických, organometalických a anorganických sloučenin, která je včetně citačních a patentových informací zpřístupňována systémem Reaxys. Přístup do patentových informací je mimořádně důležitý vzhledem k tomu, že chemické patentové informační zdroje jsou, s ohledem na svou velkou komerční hodnotu, pro akademické instituce zpravidla finančně nedostupné. Mimořádný význam mají tyto báze dat i v tom, že od samého svého počátku obsahují faktografická data v bohatém hierarchickém uspořádání poskytujícím okamžitou informaci o tom, co je o dané látce dosud známo. Producentem je vydavatelství Elsevier.

Třetím zdrojem je plnotextová elektronická knihovna Knovel (producent Knovel Corporation). Obrovský potenciál vědeckých informací obsažených v monografiích a referenčních encyklopediích začal být zpřístupňován elektronickou formou v posledním desetiletí. Elektronická knihovna Knovel je unikátní širokým záběrem referenčních titulů (více než 3 000) z 90 předních světových vydavatelství a profesních společností, které jsou uspořádány do 30 oborových kolekcí. Ve spojení s vyhledáváním optimalizovaným pro inženýry a odborníky v aplikovaných vědách představuje moderní znalostní databázi dostupnou online v režimu 24/7.

V projektu je plánováno také zakoupení trvalých práv na využití časopiseckých archivů Americké chemické společnosti a Královské chemické společnosti (Velká Británie). Přístup do elektronické formy archivů Americké chemické společnosti představuje možnost plnotextového vyhledávání v celé produkci z let 1879 až 1995 a okamžitou dostupnost plného textu více než 464 000 článků. Archivy Královské chemické společnosti začínají rokem 1841, v současné době končí rokem 2007 a obsahují více než 260 000 článků.

Během prosince proběhne výběrové řízení na dodavatele informačních zdrojů podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Předpokládá se, že do konce roku 2012 budou uzavřeny smlouvy a přístupy do jednotlivých informačních zdrojů budou otevřeny od 1. 1. 2013.

Během prvního pololetí 2013 bude realizována na pracovištích všech zúčastněných vysokých škol řada školení a informačních seminářů s cílem propagovat tyto důležité zdroje a naučit studenty, akademické pracovníky a výzkumníky co nejefektivněji využívat obrovský informační potenciál, který tyto zdroje nabízejí.

Pardubice dne 5. 12. 2012

Mgr. Iva Prochásková,
odborný koordinátor projektu